



2017-01-26
N2017/00584/PBB

Näringsdepartementet

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag att utreda en reglering av hur detaljplaner ska utformas digitalt

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Boverket att, i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget, utreda behovet av att genom föreskrifter reglera vilken standard som ska gälla för hur detaljplaner ska utformas tekniskt och därmed göra det enklare att utbyta information om detaljplaner digitalt. Boverket ska även redovisa hur en författningsreglering av sådana krav kan utformas. Uppdraget omfattar inte hur informationen i grundkartan ska utformas. Uppdraget ska genomföras i nära samarbete med Lantmäteriet.

Uppdraget ska redovisas i form av en skriftlig rapport till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 augusti 2017. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Förslag till detaljplaner utarbetas ofta med stöd av ett s.k. GIS- eller CAD-program, där GIS står för geografiskt informationssystem och CAD står för Computer-Aided Design. Den information som redovisas på plankartan, t.ex. information inom vilket område en viss planbestämmelse är tillämplig, är vanligtvis georefererad. Det innebär att informationen förhållandevis enkelt kan överföras till andra IT-system och återanvändas för t.ex. digital kartproduktion, fastighetsbildning, som underlag för bygglovshandlingar och statistiska analyser m.m. Möjligheten att utbyta information mellan olika aktörer försvåras dock av att kommuner och konsulter m.fl. arbetar med olika tekniska lösningar, t.ex. att den digitala informationen ordnas och lagras på olika sätt.

Regeringen uppdrog den 18 februari 2016 åt Lantmäteriet att vara utvecklingsmyndighet för den digitala samhällsbyggnadsprocessen (dnr N2016/01419/EF). Målsättningen med uppdraget var att verka för en enklare, öppnare och mer effektiv planerings- och byggprocess m.m. I uppdraget ingick att främja tillämpningen och utvecklingen av standarder och gemensamma digitala lösningar inom processerna kring planering, byggande och fastighetsrättsligt genomförande, för att förbättra förutsättningarna för de inblandade aktörerna, inklusive enskilda, att utbyta och använda digital information.

Bakgrunden till Lantmäteriets uppdrag var bl.a. att Statskontoret i rapporten Från analog till digital – Insatser för att främja en digital planprocess (2014:3) visat att varken kommuner eller exploatörer driver utvecklingen mot en digital planprocess. Staten har därmed en viktig funktion att fylla för att sätta fokus på frågan och skapa förutsättningar för enhetlighet och samordning.

I dag saknas föreskrifter som anger att information om detaljplaner ska vara tillgänglig digitalt. Däremot ska uppgifter om detaljplaner och bestämmelser som kommunerna beslutar om registreras i fastighetsregistret. Det finns visserligen en svensk standard som erbjuder ett digitalt överföringsformat för att göra det möjligt att utbyta information mellan IT-system (SS 637040:2016), men det är frivilligt för berörda aktörer att tillämpa standarden.

Regeringen beslutade den 22 december 2016 (dnr Fi2016/04700/EF) om ett kompletterande uppdrag till Lantmäteriet. Uppdraget innebär att Lantmäteriet även, som en del av uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess, ska utreda behovet av att genom föreskrifter reglera vilken standard som ska gälla för informationen i grundkartan till en detaljplan och därmed göra det enklare att utbyta information digitalt. Om ett sådant behov bedöms föreligga ska Lantmäteriet lämna förslag på nödvändiga författningsändringar.

Lantmäteriets uppdrag avser enbart informationen i grundkartan och inte hur övrig lägesbunden information i en detaljplan bör utformas för att säkerställa tillgången till en gemensam standard för digital samverkan mellan myndigheter, kommuner och andra aktörer.

Skälen för regeringens beslut

För att förverkliga en digital samhällsbyggnadsprocess är det inte tillräckligt att detaljplaner finns digitalt i form av exempelvis skannade plankartor. Det är inte heller tillräckligt att planinformation kan utbytas mellan berörda aktörer under tiden som planen växer fram. Informationen måste också kunna återanvändas när detaljplanen vunnit laga kraft, exempelvis i samband med plangenomförandet. Kommuner och andra aktörer kan genom att säkerställa att detaljplaner är tillgängliga digitalt bidra till att möjliggöra smarta tjänster för medborgare och företag och effektivisera informationsförsörjningen mellan offentliga aktörer.

Lantmäteriets uppdrag avser hur en författningsreglering skulle kunna utformas för att reglera vilken standard som ska gälla för informationen i detaljplanens grundkarta i syfte att göra det enklare att utbyta den informationen digitalt. Regeringen konstaterar dock att det även finns ett behov av att kunna utbyta övrig information i detaljplanen digitalt, t.ex. var olika planbestämmelser är tillämpliga, såsom information om användnings- och egenskapsgränser.

Boverket är förvaltningsmyndighet för frågor om fysisk planering. Det innebär att Boverket är den myndighet som har bäst förutsättningar för att utreda hur en detaljplan bör utformas digitalt i fråga om sådan information som inte utgörs av grundkartan. Boverket bör således ges i uppdrag att utreda behovet av föreskrifter avseende hur detaljplaner ska utformas tekniskt för att göra det enklare att utbyta information om detaljplaner digitalt.

Närmare om uppdraget

Boverket ska utreda behovet av att reglera hur nya detaljplaner ska utformas tekniskt för att göra det enklare att utbyta information om planbestämmelser digitalt. Inriktningen bör vara att ett digitalt utbyte kan ske såväl under som efter den formella detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Boverket ska även redovisa hur en författningsreglering kan utformas. En möjlig ordning kan vara att den närmare regleringen genomförs med myndighetsföreskrifter med stöd av ett bemyndigande i plan- och bygglagen respektive plan- och byggförordningen (2011:338). Boverkets redovisning

ska även omfatta principerna för hur en reglering skulle kunna utformas på föreskriftsnivå.

Eventuella föreskrifter som medför att kommuner och andra berörda måste arbeta på ett annat sätt i framtiden behöver aviseras med god framförhållning för att aktörerna ska ges tillräcklig tid att anpassa sina system m.m. Boverket ska därför redovisa förutsättningarna för att införa en eventuell reglering, bl.a. när det gäller behov av övergångstid för att berörda aktörer ska kunna anpassa sina system m.m. till nya föreskrifter.

Boverket ska redovisa konsekvenserna för berörda aktörer om förslagen genomförs.

Genomförandet av uppdraget behöver samordnas med det uppdrag som Lantmäteriet fick den 22 december 2016. Genomförandet ska därför ske i nära samarbete med Lantmäteriet. För att säkerställa samordningen med Lantmäteriets uppdrag ska Boverkets förslag inte omfatta hur informationen i grundkartan kan standardiseras.

Övrigt

Uppdraget ska utföras efter samråd med länsstyrelserna, Trafikverket och Sveriges Kommuner och Landsting och andra berörda aktörer.

På regeringens vägnar



Peter Eriksson



Johan Hjalmarsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/L1 och L6

Finansdepartementet/BA, DF och SFÖ

Försvarsdepartementet/MFI

Miljö- och energidepartementet/MM

Näringsdepartementet/D, SUBT, TIF och TS

Lantmäteriet

Trafikverket

länsstyrelserna

Sveriges Kommuner och Landsting